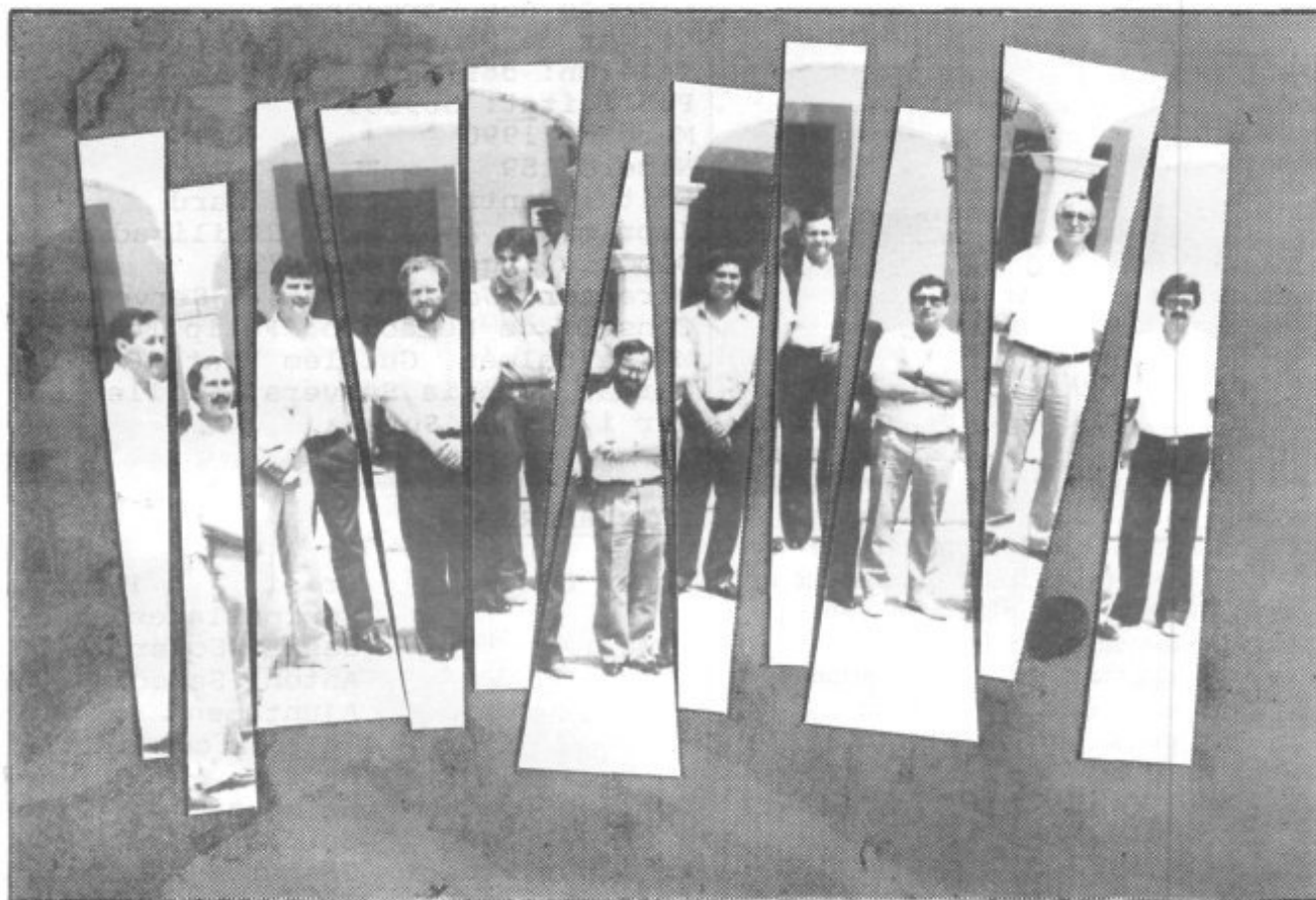

FLOR DE CARD

SANT LLORENÇ DES CARDASSAR

MARC DE 1990 * N° 159

"Cadascú que guard sa pell",
diu l'amo de Son Panxeta.
Per una mitja punyeta
ho fa anar tot a bordell.

N'hi ha que van de musiques
i altres que van a colgar;
n'hi ha que tiren es pa
i altres que aixequen ses miques.

Si teniu res regalat,
al.lotetes, tornau-ho,
que jo hi tenc un mocador
i ara diuen que és robat.

Amigues, no vull amigues;
amigues no en voldré més,
perquè ses amigues diuen
lo que saben i un poc més.

Ja no hi ha de qui fiar
de ningú nat d'aquest món,
perquè, com més amics són,
més alerta els has d'anar.

Es vent quan està enfadat,
qualsevol pi fa engronsar;
un homo qui ha estat 'cuat,
de ningú se pot fiar.

Mon pare sempre m'ho deia:
"El món està ple de pops,
ases, porcs, endiots, llops"
que duen sa pell d'ovella".

Porta que s'engalaverna
deu esser mala d'obrir;
si es parents xerren de mi,
què ha de fer sa gent externa!

Del "Cançoner Popular de Mallorca"

Flor de Card

Revista d'informació general de Sant Llorenç des Cardassar.
 Carrer de Sant Llorenç, 36
 Telèfon: 569119
 Publicitat: 569509
 Març de 1990
 Número 159
 Edita: Centre Cultural Card
 Imprimeix: Apóstol y Civilizador
 Dipòsit legal: 765-1973
 Director: Josep Cortès i Servera
 Consell de Redacció: Felip Forteza, Maria Galmés, Guillem Pont, Guillem Quina, Antònia Servera, Guillem Soler i Miquel Sureda.

IMPASSE

Tot just passades les festes de Pàsqua farà tres mesos que es va enderrocar una bona part d'una casa del carrer Major, i sí bé el fet no causà greus perjudicis als llorencins -llevat del propietari de la casa-, no podríem afirmar el mateix de la situació de provisionalitat que venim patint de llavors ençà. A l'evident perill que podria comportar una setmana de mal temps cal afegir-hi la greu molèstia que suposa per als vianants i automobilistes el fet de no poder usar habitualment el carrer més transitat del poble.

No és assumpte de la Corporació ni nostre el decidir qui ha de pagar les despeses de reconstrucció de l'edifici, que per això hi ha els jutjats si els implicats no aconseguen posar-se d'acord; però sí és tasca de l'Ajuntament el procurar la major seguretat possible als ciutadans llorencins, i resoldre ràpidament els problemes circulatoris que a rel de l'esbucament s'han produït, considerablement agreujats per mor dels desviaments de les carreteres d'Artà i Son Carrió.

Es urgent que es prengui una determinació per solucionar el problema. L'Ajuntament té facultats per ordenar una acció en un sentit o l'altre -i els tècnics jurídics i urbanístics ja han informat del que diu la llei i de la situació actual de l'edifici-, i és responsabilitat seva que es continuï o no amb aquesta situació accidental que no fa més que perjudicar la resta dels llorencins que no tenen res que veure amb l'assumpte.

COL.LABOREN

		Portada
Josep Cortès	Crisi	
	Espipellades	3
	Gaspar Soler	6
	Antoni Sansó	8
	Ajuntament	10
	Tal dia com avui	11
	Batec	12
Guillem Pont	Es metge Ramis	4
	Cardassar	24
M. López Crespi	Gaspar Soler	6
Francisca Bosch	Gaspar Soler	7
Antoni Sansó	Ajuda econòmica	7
	Jaume Moll	11
Ramon Rosselló	Cabrera	9
Ignasi Umbert	O.M.I.T.	14
Antonina Maria G.	Teatre	15
	Joan Ramis	15
C. Parroquial	Processons	16
	Demografia	17
Maria Galmés	Si lleu...	22
	Comptabilitat	
Xesc Umbert	El temps	18
	Meteorologia	19
Antoni Genovart	Es veu canvi	20
Amnistia Intern.	Drets Humans	21
Bel Nicolau	Distribució	

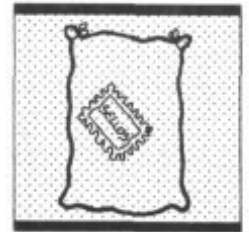
NOTA

Els articles apareguts en aquesta revista expressen únicament l'opinió dels seus propis autors.

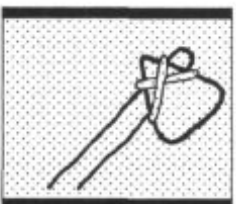
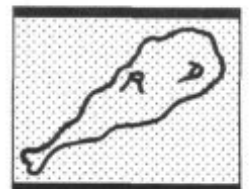
Si és ver lo que don Jaume Moll diu per s'Ultima Hora de que "Es possible que hi hagi dobbers que no arribin a sa primera planta de s'Ajuntament", an es meu veure només se poden aturar a quatre llocs: an es despatx de s'Oposició, an es d'es cabo, an es d'es jutge o an es d'es recaptador de contribucions, que són es qui habiten per sa planta baixa de La Sala. A no ser que quedin per un replà i sa dona que fa net els en vestesqui amb misterproper...
Per ventura és per això que es d'es PSM han decidit passar-se a s'Oposició!

Entre ses moltes i molt variades virtuts que tenen ets accionistes de Democoma S.A. no m'atreveria a assegurar que hi poguéssim comptar sa de s'agraïment.
Almanco no sembla de massa bona criança s'intentar fer plet a s'Ajuntament perquè els va concedir un permís que ells no s'havien cansat de demanar un dia sí i s'altre també.
Si ses coses no els han sortit així com pensaven per haver ac tuat fora de sa llei, que tenguin sa dignitat d'acceptar-ho i que no afrontin ses conseqüències amb roïnesa.

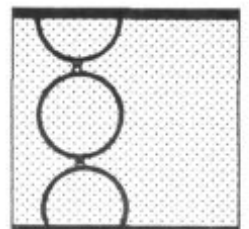
Si ara es batle se baralla amb sos del CDS per allò de que ca dascú té ganes de prendre p'es seu vent, en Toni Cuc se'n va de s'equip de govern per lo de ses insinuacions de corrupció sense aclarir, i és ver lo que diven que en Mateu de Son Carrió cerca un segon per substituir n'Ignasi de cara a ses vidents eleccions, aquest any que encara mos queda serà més mal de passar que una tassonada d'oli de ricí.
Si la comparem amb s'acabatall d'aquesta legislatura, podem assegurar que sa "Processó de Maria" va acabar més bé que una novel.la de na Corin Tellado!

A la vista de lo que va passar s'estiu passat amb lo d'es tractor i lo que està passant aquests dies amb lo d'en Moll, crec que no mos equivocariem gaire si afirmàssim que en Toni Cuc se'n desfà millor quan té qualcú per donar branca que no quan ses coses li marxen damunt rodes.
A lo millor li convendria apuntar-se a s'oposició de manera perpètua i per ventura en tendria més de contents...

M'ha semblat llegir p'es diari que es Tribunal Superior de Justícia de ses Balears ha fallat un plet condemnant sa germana del Rei a tomar un tros d'una casa perquè havia construït més de lo que li permetia sa llei.
Tanta sort que no li ha pegat per girar sa vista per devers es nostro terme, que amb so merder que diuen que tenim hi posaria messions que n'hi hauria molts que no els quedaria més remei que mudar-se a sa Cova de s'Homonet!

I en aquest raconet que mos queda podem passar una part de rosari -jo suggeriria que fos es quint misteri de dolor- per ses Normes Subsidiàries, per sa canalització de ses aigües, per sa renovació d'es Catastre, per sa placeta d'es Pou Vell, per s'eixamplament de tot es torrent, per sa Casa de Cultura, per sa casa de don Toni de Sa Caixa...
Pare nostro Vós qui estau en el Cel...

ES METGE RAMIS

Neix a Costitx el 12 d'abril de l'any 25.

El van batiar el mateix dia de Pàsqua a la matinada, amb les aigües noves, puix llavors hi havia la creença popular de que si així es feia, el cos, una vegada mort tardava set anys a consumir-se.

En un poble petit, en el si d'una família pagesa i en el primer terç de segle, resulten obvis els missatges que havien d'amarar l'ésser d'aquell nin en procés de formació: agricultura → història natural → medicina.

També resulta evident que el pas d'un nin pagès a un jove metge -potser la carrera de més alt status social des d'una perspectiva rural- no s'estrevé si no es donen una sèrie de condicionants:

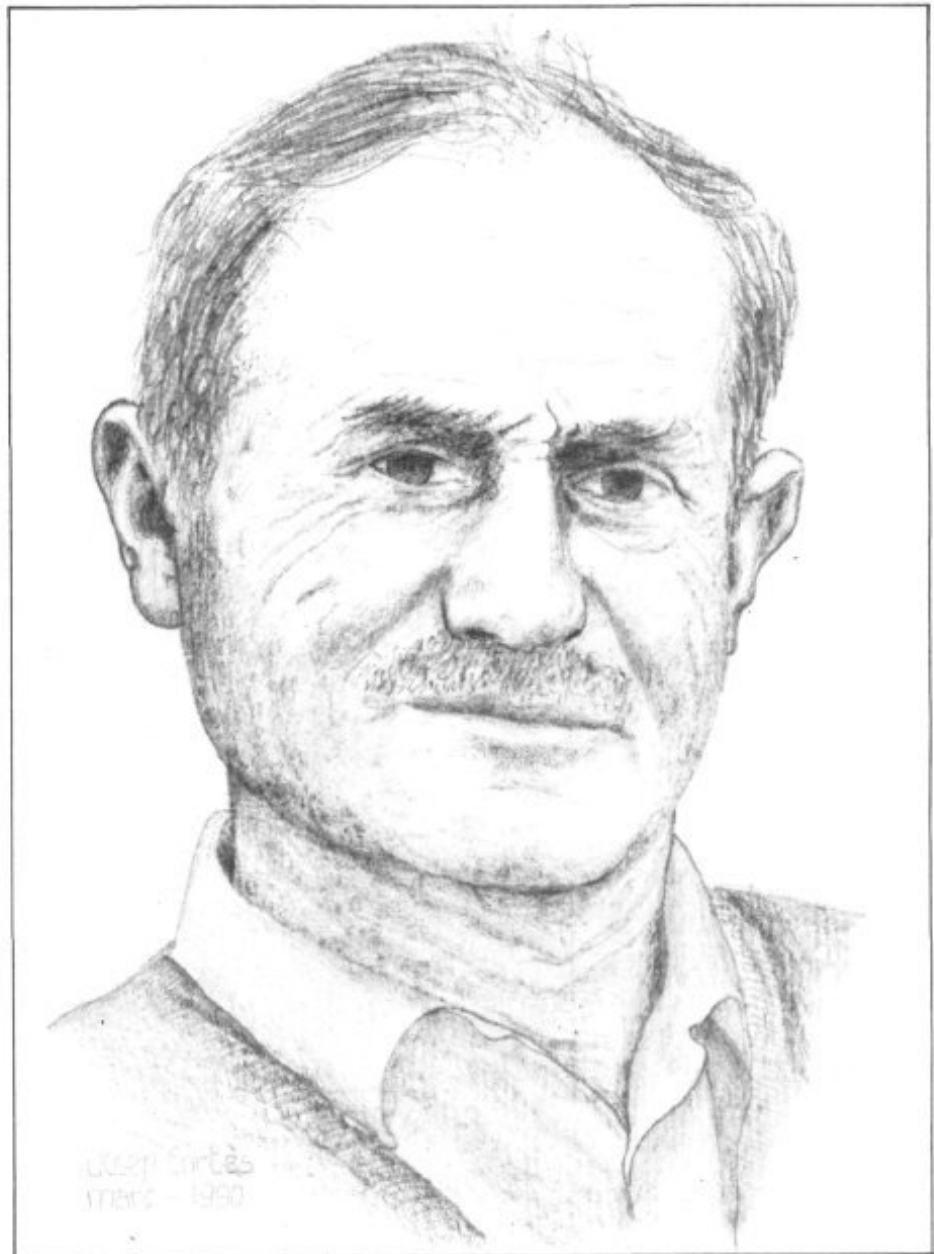
-Possibilitat econòmica (omplir la panxa no ha de resultar l'únic element de preocupació).

-Una fe ferma dels progenitors en la força del coneixement.

De fet, segons em conta, el pare sentia vertader amor per les lletres, ell haguera volgut estudiar. Portava l'empenta carismàtica del Mestre Andreu Riera de Felanitx, amb qui va anar a esco-la fins als disset anys i amb el qual li uniria una llarga i ferma amistat.

N'Andreu Riera, juntament amb Jaume Fornaris de Son Servera i alguns altres conformen una generació excepcional en el si del Magisteri Balear. Van ésser instigadors i motors d'això que s'anomena Escola Nova i que es tradueix físicament en un grupat de gent de poble que comença i acaba estudis universitaris. Sembla ésser que a Costitx -sense deixar de banda la tasca didàctica de Sor Maria Aurora- foren set les carreres que es fabricaren en aquell temps.

La vida escolar de Joan, va ésser normal si es descompta l'ingrés a Felanitx (pel desplaçament del mestre esmentat), és a dir a l'Institut d'Inca i als Franciscans.

L'any 43 va acabar el batxillerat i a l'any 49 els estudis de medicina. De cinc-cents que havien començat, 70 acabaren passant pel cedàs dels 7 cursos a la Universitat de Barcelona.

Però això es diu molt aviat. A l'any 36 quan comptava 11 anys esclatà la Guerra Civil. Recorda l'esdeveniment amb una certa ironia. Resulta que a Costitx la lluita no es plantejà entre dretes i esquerres perquè allà tots eren de dretes; llavors s'establí entre dretes radicals, que eren minoria -falangistes instigats pel cacic del poble (i de poble) i el vicari- i dretes moderades, que seguien la tendència militar

de l'exèrcit, endolcida pel rector; la majoria del poble i on d'alguna manera militava son pare, que va ésser regidor en temps de la República i batle després de la Guerra.

I el comentari passa ràpidament pels càstigs a les gamberrades -sembrar morers a la plaça del poble, picar esquerra...- i l'aconteixement local que suposava "esbucar una festa" o el primer ball "d'aferrat".

Sobtadament la ironia deixa pas a la serietat per comentar que a Costitx solament hi va haver un mort, que com pertot també circularen denúncies i espies que agranaren cap a ells i per comen-

tar el valor de la quartera de blat.

En aquell temps estudiar a Barcelona era una aventura a nant de pensions i cases particulars... "quí tenia figures seques era senyor". En temps de fam els béns agrícoles - pa, sobrassada... - són certament apreciats.

Abans d'acabar d'estudiar treballà de practicant a les sederes de Sant Boi per guanyar qualque cosa, i féu una substitució a Sant Vicenç dels Horts. Acabà i féu l'especialitat de respiratori, treballà al sanatori "Flor de Maig".

La relació del Metge Ramis amb Sant Llorenç s'esdevé per la coneixença que tenia amb en Jaume "Granot", que havia cuidat de la Central Elèctrica de Costitx. El dia del Corpus féu una volteta i el dia de Sant Bernat del 51 s'hi estableix com a metge lliure. Aleshores era batle "es de Son Garriga" i rector don Joan Galmés "Sitges".

Santa Margalida l'encén i es frare l'apaga, diu l'adagi, tot referint-se a la calor. Potser l'adagi hi lliga perfectament el dia de l'arribada, amb el sentit i el metge.

L'arribada d'un metge nou no fou de l'agrad de tots i començà una subtil hostilitat que per un motiu o l'altre s'ha anat allargant fins a la jubilació.

L'avui germà Clapés -abans "Xisco Migollo"- repartí amb crosses els "saluda" i als dos mesos va pujar al Puig d'Alpara i fora coixera pogué realitzar el somni de la seva vida: formar part de la comunitat teatina.

Després s'estrevengueren una sèrie de casualitats: intent de l'ajuntament de crear la plaça única, el cas de Sor Colomà, els casos de tuberculosi, el cas de Sa Central... que marcaren una determinada relació metge-poble.

Mentre desenvolupà la tasca de metge del Batalló de Manacor (des de l'any 53 fins que s'abolí) coneixeria n'Antònia Garcia, la companya que comparteix la seva vida. Viurien als carrers

La malaltia no és quelcom que s'aferra a una persona i que es lleva mitjançant un medicament, sinó que és aquesta la que ha de vèncer una determinada situació personal que afecta al normal e quilibrí. En definitiva, la concepció de la medicina com un tot.

Don Joan es jubila de la medicina oficial, però no podrà evitar seguir estudiant, ni deixar d'atendre els seus clients-amics.

Seguirà essent metge. Llorençí. I una d'aquelles persones que sap que la seva tasca sempre serà més apreciada a fora-poble que no en el si de la seva comunitat.

Guillem Pont

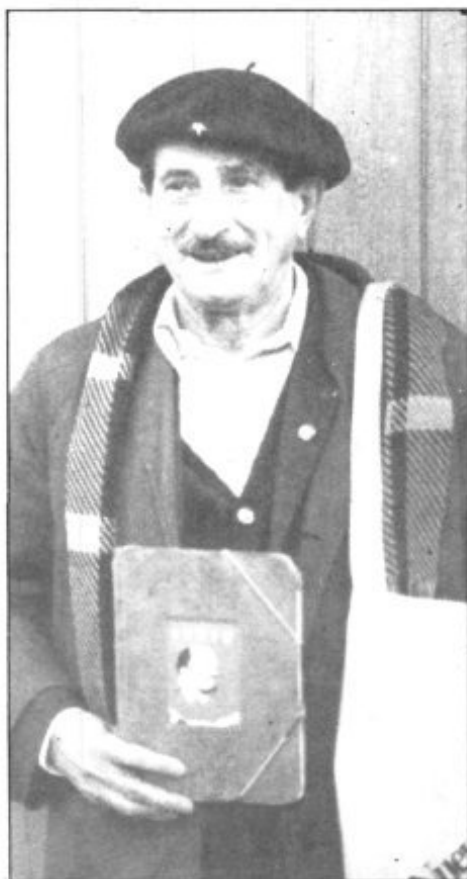
Art

DAGNINO

DEL 31 DE MARÇ
AL 13 D'ABRIL

BANCA MARCH
MANACOR
(Obert de 18 a 21)

El dia 11 de març, en ple enderrocament del comunisme radical d'arreu del món, en Gaspar Nito, un comunista radical llorençí -possiblement el darrer- moria a Ciutat en voltat dels seus companys de partit, el PCB.

Era una de les poques persones que conec que es mantingué fidel als seus principis fins al darrer moment de la seva vida -maldament n'hi hagi que afirmen que anava contra el corrent de la història-, i que duia una existència concordant amb el que predicava. Mai no va lluitar per un càrrec ni per treure profit personal de la política, un "curriculum" del que és ben segur no podrien bravejar molts dels que li feien la mitja quan ell llançava pestes contra el capitalisme i contra el comunisme blan d'en Gorbatsxov o en Carrillo. Sempre va ésser un militatnt de base disposat a col.laborar amb el que fos per ajudar el partit, tant repartint octavetes, com venent loteria, com fent d'interventor a unes eleccions. Era una persona que, almanco, mereix un respecte.

L'enterrament -en una tomba de na Francesca Bosch- es va dur a terme tal com ell havia desitjat: d'una manera senzilla, amb un taüt d'aglomerat cobert amb la bandera del seu partit, uns rams de clavells rojos i cantant La Internacional. En Pep Valero fou l'encarregat de dir unes paraules de comiat a la trentena de persones que hi vàrem assistir i entre les que no hi vaig conèixer cap altre llorençí.

Descansi en pau en Gaspar, que bé s'ho ha guanyat.

Josep Cortès

GASPAR SOLER UN MALLORQUI EXEMPLAR

Costa molt fer la necrològica d'un amic, d'un gran company com fou en Gaspar Soler. Feia un dia de sol esplendorós al cementiri de Ciutat. L'hem despedit una grapada de companys, gent que l'ha estimat de bon de veres. En Gaspar Soler ha estat un d'aquests homes honests i honrats que honoren el nostre poble. D'ençà la seva joventut, lluitador sempre per la República front a un franquisme que ens oprimí durant cinquanta anys, milità més tard en defensa del socialisme i del comunisme com a sistema per sortir, un dia, de l'explotació capitalista, de l'oprobí d'una societat dividida en classes socials a les quals els rics ho són per haver explotat els que no disposen de res més que les seves mans per guanyar-se el pa. En Gaspar ha estat ferm en les seves idees de progrés i justícia social, de llibertat i d'igualtat fins a la darrera hora de la seva vida, fins al darrer segon d'existència.

Tots sabem que la Mallorca actual és un bordell. Els seus fills -una bona part- l'han venuda i s'han venut per un plat de lleties. L'e goisme més barroer, la misè-

ria cultural i intel.lectual el treure profit fins al màxim de la nostra natura ens han convertit en una colònia del capital estranger i de les multinacionals. La nostra cultura ha estat oblidada per una gran part dels fills d'aquesta terra; el nostre patrimoni històric i arqueològic és sacsejat, robat, venut per quatre pessetes davant la indiferència de la gent; les urbanitzacions incontrolades són construïdes en qualsevol indret sense tenir en la ment si s'acaba d'ensorrar el nostre futur; el record d'una història d'homes feiners i lluitadors només és recordada per quatre lletraferits i estudiants eixelebrats. Contra tot això lluità tota la seva vida aquest home exemplar, aquest mallorquí com n'hi ha pocs que nomia Gaspar Soler, amic, company nostre recordat i estimat.

Darrerament, quan l'anàvem a veure a casa seva o a l'Hospital anava una mica cap-piu per tots els desastres que en Gorbatsxov ha fet pels països de l'Est amb això d'entregar tants d'anys de lluita popular al capitalisme i a l'imperialisme americà. Malgrat tot això no va perdre ni per un moment la seva fe en una humanitat més lliure i feliç. Ens deia: "Aquesta gent es pensa que en el capitalisme ho regalen tot. Ja veurem què fan quan ho hagin de pagar tot com aquí. Amb el temps ja descobriran com és d'inhumà el sistema capitalista".

Fins al seu darrer moment va estar amb l'orella a la ràdio i llegint els diaris per sebre el que succeïa al món. Estava animat fins i tot per participar en el proper Primer de Maig amb la seva estimada bandera republicana que mai no va deixar de portar al cor malgrat les traïcions d'en Carrillo i els seus. Rabiüt com era, quan pensava que una cosa era injusta no hi havia ningú que el fes canviar d'opinió.

Amb la mort d'en Gaspar mor també una part d'aquella heroica generació de mallor-

quins que han estat la flor de la nostra terra, l'orgull de les generacions més joves l'exemple de lluita i de combat per unes idees progressistes en les quals els més joves ens inspiram.

Si haguéssim tengut a Mallorca molts d'homes com en Gaspar ben segur que les nostres Illes no serien l'excusat d'Europa. Però com en Gaspar n'hi havia i n'hi ha pocs -per desgràcia nostra-. Però que no hi hagi cap dubte al respecte. Davant la seva tomba ens comprometem a seguir el seu exemple i esperam poder arribar a la seva edat amb el mateix esperit de combat, amb la mateixa ràbia contra la injustícia que ell tenia, amb la mateixa força per portar fins al nostre darrer alè la bandera de la llibertat, la igualtat i la justícia social.

Miquel López Crespi

El trobàvem al Triquet o al Nilo... Fèiem el cafè i la xerradeta, repassàvem el diari... miràvem la loteria, ... ara tot això s'ha acabat Ja no li anirem a contar res ... ni ell ens esperarà davant sa cervesa... moscard de grifó, caparrut i malsofrit! Altra cosa no havies de fer més que morir-te?!

Parlar d'en Gaspar no és fàcil: hi ha tant per dir que un no sap per on començar; per ventura cal fer-ho així com toca, pel seu naixement ara fa 74 anys, a Sant Llorenç, en el si d'una família pagesa.

En Gaspar solia dir que era un "primari" perquè no havia passat més envant que les primeres lletres, els pesos i les mesures, amb un mestre que feia escola baix d'un arbre i que no tenia la carrera... Si havia estudiat poc, la seva vivor natural, l'experiència i l'autoaprenentatge que mai no va deixar de banda, el convertiren en un home assabentat de moltes coses, amb sentit comú i criteri.

Als cafès, on es feia la vida, eren molts els qui cercaven la seva conversa, i no era rar veure'l revoltat de gent jove, que l'escoltava amb atenció; perquè en Gaspar era vell però no antic, fugia de contar batalletes, i s'estava al dia. Els seus comentaris eren encertats, intel·ligents, amb una ironia meitat del poble, meitat ciutadana.

Es guanyà la vida de moltes maneres, però la feina que més li durà va esser la de cambrer. A "Sa Punta" i "Ca'n Meca" hi va passar molts d'anys, i foren molts els clients, prest amics, que va servir.

Anècdotes, acudits, vivències, hi ha tant per contar! ... la seva va esser una vida plena... no era dels qui s'arraconaven o s'ho miraven d'enfora, li agradava estar per mig, agafar allò que era bo i dolent de cada dia, sense fer molts d'espants, però donant-li un sentit que per a ell no podia esser un altre que el de lluitar per un món millor, pel socialisme i el comunisme.

Des de ben jove es va comprometre amb aquesta idea i la va defensar fins a la mort, milità al Partit dels Comunistes de Balears amb el carnet sempre a punt.

Deixà escrita la seva voluntat: que li cantàssim la Internacional en despedir-lo al cementiri, i així ho férem.

Pens que som molts els que l'enyoram, des dels menys afortunats, veïns seus del carrer Socors, passant per companys del Partit, fins als treballadors de banca, senyors ben vestits, gent de dretes i qualque intel·lectual i lletraferit. Crec que tots pensam el mateix, ens ha deixat un amic, un bon amic.

Francisca Bosch Bauzá

ESQUERRA NACIONALISTA

AJUDA ECONOMICA

El Partit Socialista de Mallorca -Esquerra Nacionalista- ha fet entrega d'un taló per valor de 100.000 pts. en concepte d'ajuda econòmica pels damnificats de les passades inundacions.

Es el nostre desig mostrar la nostra solidaritat amb aquelles persones que varen patir danys durant les esmentades inundacions, i ajudar en la mesura de les nostres possibilitats a que es resolguin els problemes causats.

Sol·licitam que aquesta quantitat sigui destinada a pal·liar les necessitats prioritàries que, a criteri de l'Ajuntament, es considerin adients.

Sense res més aprofitam l'avinentesa per trametre-vos la nostra salutació.

Aquesta ajuda es farà efectiva a través dels regidors del nostre partit que pertanyen a aquest Consistori.

Antoni Sansó
Andreu Femenies

Les fortes acusacions de l'empresari Jaume Moll damunt la premsa han provocat una crisi d'imprevisibles conseqüències a l'Ajuntament llorençí, la primera repercussió de la qual ja ha estat la ruptura del Pacte de Progrés per part dels dos regidors del PSM, que han passat a l'oposició. N'Antoni Sansó ens en parla en aquesta curta entrevista.

Què és lo que ha motivat a aquesta decisió d'abandonar s'equip de govern?

Dins aquesta legislatura hem tengut problemes, però eren es problemes lògics des pactes, ja que no hem pogut fer una política determinada per haver de cedir en alguns aspectes que sa resta de membres de s'equip sollicitava. P'es bé d'es poble anàvem cedint perquè consideràvem que era necessari acabar sa legislatura, però hem arribat a un tema, a unes acusacions que no podem deixar passar. S'ha parlat damunt es diaris de tràfic d'influències, de corrupció, de que han pagat campanyes electorals, de que es doblers no arriben allà on haurien d'arribar... i si no hi ha una explicació clara de s'Ajuntament noltros no mos podem trobar bé dins es pacte. Podríem cedir dins es temes polítics, però quan se toca s'honestedat de ses persones no ho podem consentir i preferim abandonar es pacte.

Ha influït també en sa decisió aquesta acusació d'es batle de que el PSM ha recolat obres il.legals, donant sa impressió de que ha estat s'únic de sa Corporació?

Jo crec que s'urbanisme és difícil, principalment en es pobles turístics, però noltros estàvem de presidents de Cultura, Festes i Sanitat i s'urbanisme mos afectava únicament com a membres d'es pacte, ja que el duia una altra gent. En cap moment se pot afirmar que el PSM hagi protegit una obra il.legal, i si no que se mirin ses actes; lo únic que hem fet ha estat procurar legalitzar lo que fos legalitzable, abans d'ordenar demolicions. Tant amb so tema d'aquest edifici com en tots ets altres sempre hem fet cas a ses indicacions d'es tècnics, talment com sa resta d'es membres de s'equip de govern.

I es fet de sortir d'aquest govern, què suposarà, passar a s'oposició o cercar una majoria amb un altre batle?

Encara no mos ho hem plantejat amb calma, però crec que hem de tenir molt clar que un Ajuntament com es noltros hauria d'acabar sa legislatura amb una majoria estable. No sé com, però es noltros poble té massa coses mojudes i pendents com per deixar-les aparcades per culpa d'un govern en minoria.

I com quedaran totes aquestes coses pendents: torrent, Normes, Catastre, aigües...?

Això és s'incògnita que tenim. El PSM, des de s'oposició o des d'es govern haurà d'intentar que tots aquests temes se duguin a terme. Ho consideràvem abans i ho consideram ara. Es clar que es fet de ja no pertànyer a un pacte et deixa ses mans més lliures per actuar d'acord amb sa teva ideologia, ja que de s'altra manera t'has de seure i arribar a uns acords amb sa resta d'es membres. Si quedam a s'oposició almanco tendrem s'avantatge de poder actuar en llibertat.

I apart d'es possible aparcentament d'aquests temes, tindrà sa crisi altres repercussions dins La Sala?

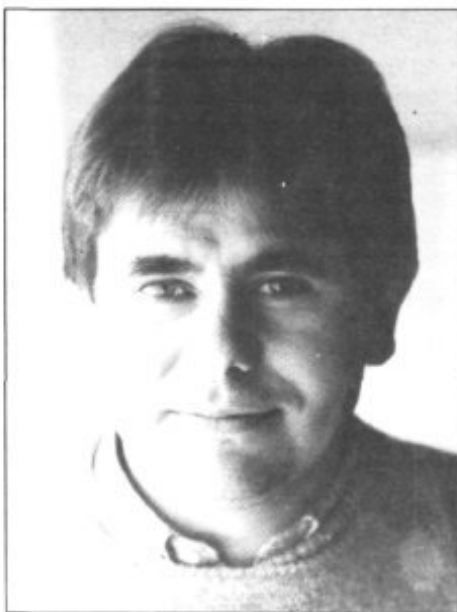
Jo crec que sí. Un d'ets aspectes que ha quedat en entredit amb tot aquest trull ha estat s'actuació de s'assessor jurídic, ja que hi ha acusacions de que en es mateix temps era s'advocat noltros i es de sa part denunciant, lo qual és greu des des punt de vista de s'ètica professional. Baix des meu punt de vista hauria de dimitir, i si no ho fa crec que tenim s'obligació de cessar-lo.

D'altra banda, si volem unes bones festes, es mes que ve hem de contractar ses orquestres, almanco si les volem semblants a ses de l'any passat, que si esperam an es juny ja no hi serem a temps.

Dins sa comissió de Cultura hi ha unes coses en marxa que crec que continuaran, però no sé qui se'n cuidarà; a sa de Sanitat i Assistència Social tenim previst un menjador i confiam que se durà a terme, però no ho podem assegurar... Repercussions pareix que n'hi haurà d'haver.

Heu continuat es contactes de s'estiu passat amb sa resta de s'equip de govern, exceptuant es batle?

En aquest punt crec que és necessari dir ses coses clares. Dins sa resta d'es grup de govern hi ha tant de mal-estar com dins el PSM, i tot per mor des batle -pensa que no fa dos mesos que es seus mateixos li volgueren posar una moció de censura-, per això consideram que és molt difícil que puguin dur a terme totes ses tasques de s'Ajuntament. I si aquestes fortes discrepàncies s'han esdevingut amb una clara majoria, si ara resulta que sa majoria està a s'oposició s'Ajuntament podria quedar fàcilment col.lapsat. Pensem que hem començat s'abril i encara no ha estat plantejat es Pressupost. Si no s'aprova aquest mes no sé com n'hauré de sortir. Ara començarem a tenir contactes amb sos altres grups i després ja decidirem es camí que convé seguir.

Josep Cortès

CABRERA Notes Històriques

per Ramon Rosselló

Dia 4 de desembre de 1487, els sobreposats de la confraria dels Pescadors de Ciutat presentaren una súplica davant el lloctinent general del Regne on fan constar que els jurats de Ciutat, a instància de Bernat Lluís Berard han fet una requesta al lloctinent del procurador reial demanant al batle de la porció del Paborde de Tarragona una causa que se ventilla entre dit Berard i el col·legi de Pescadors "los quals lo dit Berard vol impedir que no pesquen per tres milles entorn la ylla de Cabrera de la qual cosa se han molta e digna admiració que les reverències vostras mostren voler fer part en la dita causa contra los dits pescadors"... (ARM Suplicacions 40 f. 158).

Dia 9 de gener de 1497, el Gran i General Consell tracta com Jaume Berard, senyor de Cabrera, ha suplicat "que'l socorreguésem per adobar e reparar lo castell de Cabrera lo qual per moltes vegades és stat invadit e robat e desbaratat" (ARM AGC 16 f. 21v).

Dia 28 de setembre de 1510 Jaume Berard i Bartomeu Ribers, vidrier, signaren uns capítols o pactes: "Capítols fets per la companyia fahedora entre nos mestre Barthomeu Ribes y yo Jacme Berard axí de sembrar com de lenyes en la ylla de Cabrera. Primo per aquest primer any sembra rem vuyt quarteres forment y quant d'ordi e yo so content bestraure-us la labor cobrant aquella a la era forment forment emperò en cars que, lo que Déu no permeta, se seguís per qualsevol cars diví o humà no se cullís res vós dit mestre Ribes me hagau e siau tingut pagar y tornar así en Mallorques la mitat de totes les dites levors.

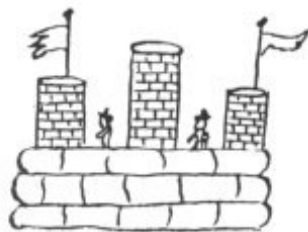
Item és concordat que per fer lo dit sementer y tallar lenyes, cullir galda, sal e altres coses que se faran en dita ylla hagau vós dit mestre Ribers y yo Jaume Berard

a logar quatre hòmens per fer lo demunt dit levor en la dita ylla los quals hagau a pagar per mitat axí de sol dades com provisions, los quals hòmens sien tinguts tallar lenyes e carregar aquelles e conrar lo dit sementer net y tancar aquell y guardar e tot lo procehit que de la dita ylla y guany axirà se haze a partir per mitat deduhides emperò les despeses que atallar portar en la present Ciutat se faran axí de nòlits com loguer de botiques com qualsevol altre cosa serà mester y necessari.

Item és pactat y avengut entre nosaltres que yo haze a pendre lo delma de tot que's cullirà en la dita ylla a raó de una quartera per XXè de corteres.

Més avant som de acordi hagau un perell de àzens per fer lo dit sementer y tirar dita lenya ab sos bastos, garroteres, arader, jou y tot altre forniment per a laurar los quals staran a risc y ventura de abduy dels quals vós dit mestre Ribers me hagau a pagar la hu y la mitat del dit forniment necessari per laurar y tirar la dita lenya.

Més avant so content per la mia part vós dit mestre Ribers puxau tenir dos o

*Jo. u Ballester paray-
ria confirmat a Cabrera
per tres anys. (17 de febrero de 1607.)
De este modo está siempre representa-
do el destierro a Cabrera.*

Segons l'historiador Pascual a l'Arxiu de l'Audiència (avui a l'Arxiu del Regne de Mallorca) hi havia un llibre de Sentències Crimi-

tres someres en la dita ylla per vós ab condició emperò que los qui m'an comprat les pastures no'm fassen contradicció ni empatx en lo que'm han a donar, quiscun any de les pastures.

Item és de concòrdia que la present companyia haga a durar per spay de tres anys comptadors de la festa de Sanct Miquel del present any MDX en avant.

Item so content dexar-vos deu quarteres, tres barcelles forment compreses dues quarteres, tres barcelles que la vostra barcha ha aportades y són en Cabrera ab condició que vós preniu càrrech per aquest primer y present any donar complida provisió de pa als quatre hòmens demunt dits qui faran lo demunt dit labor, donant-vos a Pascho primer vinent cinch quarteres III barcelles forment que fan lo compliment de setze quarteres que yo tinch a donar per provisió de dos hòmens de nombre dels quatre que logam e yo so tingut pagar les multures de les dites setze quarteres si ya donchs no posàvem molt o molran en la dita ylla.

Volent emperò sobre tot que vós dit mestre Ribers prometeu ab sagrament y homenatge en poder meu prestador de bé e leyalment guardar y fer guardar lo dit castell no dexant aquell sol en algun temps" (ARM prot. Joan Sala S-581 f. 88v-90).

nals 1606-1634 que registrava molts dibuixos referents a les distintes execucions i delictes. Pel desterrament a Cabrera hi havia aquest.

Amb les declaracions que ha efectuat recentment l'empresari Jaume Moll al diari "Ultima Hora" i a l'emissora gabellina d'"Antena-3", s'ha posat damunt la taula tot un munt de qüestions relacionades amb l'Ajuntament llorencí que per la seva importància no podem deixar de comentar. Les fortes acusacions que ha llançat l'hoteler contra diversos membres de la Corporació posen seriosament en dubte la seva honorabilitat i deixen entreveure que la corrupció, l'amiguisme i el tràfic d'influències -ara que s'usa tant parlar-ne per altres indrets- han estat la tònica dominant en aquesta legislatura. Són unes greus acusacions que convendria de mostrar i precisar, en bé de la credibilitat democràtica dels nostres capdavanterers.

D'una banda, i en sentit genèric, afirma que "és possible que hi hagi doblers que no arribin a la primera planta de l'Ajuntament", i que "pot afirmar que s'han untat corrioles". Això, segons el meu veure, és corrupció, i crec que si se'n tenen proves s'ha de formalitzar la corresponent denúncia davant els jutjats. I si els afectats estan segurs de que no és ver, són ells els qui han de denunciar en Moll per difamació o fals testimoni. El que no es pot fer de cap manera és amagar el cap davall l'ala i esperar que passi la barrumbada, perquè és més que possible que la gent pensi que si no diuen res és perquè tenen alguna cosa que amagar.

Quant al batle, en Bartomeu Pont, pens que és al que deixa més malparat de tots els membres de la Corporació. D'una banda afirma que "Pot demostrar que el batle ha hi potecat per molts d'anys l'Ajuntament de Sant Llorenç, amb l'única finalitat de conservar la seva poltrona, falsant licències d'obres", i de l'altra diu que li va donar cinc milions de pessetes per la campanya de les eleccions municipals. De la primera afirmació pens el mateix del paràgraf anterior: si és ver, que ho demostris;

si no ho és, que el batle el denunciï, perquè una acusació de falsificació i d'aprofitament d'un càrrec en benefici propi és incompatible amb la de batle democràtic, almanco moralment. Pens que aquests interrogants són massa greus com per deixar-los sense respondre.

Quant a la financiació de la campanya electoral consider que és un mal camí que no afavoreix en res la independència de criteri dels futurs regidors. Quan en Moll va regalar aquests doblers és perquè esperava alguna cosa a canvi -maldament digui que només ho va fer per simpatia-, i en el moment que el batle -o el CDS- els va acceptar, estava reconeixent deure un favor a l'hoteler i prest o tard, d'una manera o de l'altra, l'hi hauria de pagar.

Referent a n'Antoni Sansó, tant l'empresari com el batle com el diari afirmen que va defensar la il·legalitat d'un edifici, propietat d'algun llorencí, davant les denúncies d'en Moll. Si això és cert -cosa que el regidor

va negar en una entrevista a la mateixa emissora de ràdio d'"Antena-3"- ens trobam davant una irregularitat manifesta, cosa tan rebutjable com les infinites irregularitats que s'estan produint cada dos per tres a l'Ajuntament llorencí. La llei s'ha d'aplicar per igual a tots els ciutadans -cosa que no ens cansarem mai de repetir, com de fet ho feim- i no només als que molesten els empresaris de la zona costanera llorencina.

Finalment, el senyor Moll diu que "una persona de l'Ajuntament a la qual no vol comprometre" li passa dades referents a les arques municipals que no concorden amb les que esmenta el batle. Si això és ver i aquesta persona és un polític supòs que a canvi deu rebre alguna compensació, cosa rebutjable a tots els nivells; però si es tracta d'un funcionari potser caldria considerar la possibilitat d'obrir-li un expedient.

Però no voldria acabar aquest escrit sense esmentar les declaracions del senyor Moll, una persona que no es caracteritza precisament per la seva modèstia ni pel llençat de guatge educat: "Entre tots no fan tres unces", "Beneits més que beneits, si m'emprenyen l'any que ve no en tendran cap de platja", "aquest home només sap fregar plats i tassons" són expressions que diuen molt poc en favor del qui les pronuncia. Parda munt de les discrepàncies polítiques o econòmiques totes les persones mereixen un respecte, tant si freguen plats com si es guanyen la vida comodament asseguts dins un despatx.

En fi, una polèmica que ha posat de manifest que el camí a seguir no és acotar sempre el cap davant dels poderosos ni consentir obres il·legals, ja que a la llarga les contradiccions surten a llum i ens trobam amb espectacles tan llastimosos com aquest.

Esperem que aprenguin d'una vegada la lliçó.

Josep Cortès

EL PSM DAVANT EL SENYOR MOLL

Davant les declaracions fetes als diaris i a la ràdio pel senyor Moll, que pretén esser l'amo de Sa Coma, el PSM vol aclarir al poble de Sant Llorenç el munt de mentides dites per aquest senyor.

Que és un maleducat no ho direm nosaltres, ja que això és més que evident per qualsevol que hagi llegit o sentit les seves declaracions. El que sí volem dir clarament és que aquest senyor és un vertader demagog, a més d'esser un mentider. El que no pot fer és anar fent insinuacions pertot arreu i després, per por o per vergonya, no atrevir-se a un debat públic.

Hí ha que dir clarament que aquests dos darrers anys -que són els que pertocuen a aquesta Corporació- l'Ajuntament ha recaptat de la platja de Sa Coma més de setze milions de pts. i no quatre, com insinua i ens vol fer creure el senyor Moll.

El PSM reafirma que amb aquest tema segueix opinant, tal com va signar al començament de la legislatura, que la millor manera de donar les platges -sempre que Costes ens ho permeti i no faci com ho ha fet enguay- és mitjançant un concurs subhasta per un màxim de quatre anys. Això ho dèiem abans i ho seguim dient ara.

Insinuant, com s'atreveix a fer aquest senyor, que els doblers no arriben al primer pis, no sols fa un mal favor a l'Ajuntament i al poble de Sant Llorenç, sinó també a ell mateix, ja que si no té proves d'això que diu, és un pocavergonya, i si en té i no les mostra al jutge és tan culpable com el qui rep els doblers.

Dir davant Costes -i avalat per Costes, que això és el més greu- que s'ha gastat 216 milions de pts. per al passeig marítim de Sa Coma és una mentida inacceptable, ja que es presenten factures de material dels bars, de la construcció del balneari i d'altres que no tenen res a veure amb el passeig. Tot ai

xò seria incompreensible si no fos perquè sabem com tracta els seus amics aquest senyor i l'esplèndid que sap esser.

A un escrit de l'Ultima Hora, el senyor Garau, cap de Costes de les Balears, deia que davant aquest tema, la platja, segons el seu veure, es podia donar sempre que es fes una gran inversió per a la seva creació. Podem creure que a Madrid no sàpiguen encara que la platja de Sa Coma és una platja natural, no necessitada d'aportacions d'arena o d'altres materials, però que el senyor Garau ho ignori, coneixent com coneix la platja de Sa Coma, és incompreensible, a no esser que també sigui un bon amic del senyor Moll.

El PSM, senyor Moll, i els fets de cada vegada són més clars, sap molt bé qui és vostè i de quina manera aconsegueix el que vol.

Volem acabar aquest escrit dient que la Llei Electoral regula la financiació dels partits polítics, i no dubtam que aquest senyor, com ha dit ell, té un exèrcit de missers; el que si dubtam és que en aquest cas dels cinc milions s'hagi seguit el procediment que marca la llei. Es va donar realment una subvenció electoral al CDS? Es varen ingressar aquests doblers al compte que obligatòriament s'ha de tenir? Hi ha hagut un control de la Junta Electoral i del Tribunal de Comptes? Estan declarats oficialment aquests doblers al Ministeri d'Hisenda o són el que s'anomena "dobbers negres"?

Seria bo i urgent que tantes preguntes sense resposta fossin contestades, pel bé del poble i pel de la imatge pública dels nostres polítics, darrerament tan desprestigiada.

Això en aquests moments, per al PSM és prioritari i necessari per la bona salut d'aquesta democràcia, encara tan jove i maltractada últimament. No podem acceptar per més temps, baix cap concepte, insinuacions tan malintencionades i de jutjat de guàrdia.

P.S.M.

Tal dia com avui

ARA FA 15 ANYS

* Que va sortir a llum una greu crisi de Flor de Card, la qual la duria, pocs mesos després, a restar aturada durant un any i mig.

* Que s'acabaren de tomar les parets que nerevoltaven el Lloc Sagrat.

* Que na Caterina Llodrà i Gayà publicà un aplec de poesies.

ARA FA 10 ANYS

* Que donya Bàrbara va rebre el "Lazo de Alfonso X el Sabio", com a reconeixement dels seus 45 anys de dedicació a l'ensenyament.

ARA FA 5 ANYS

* Que Unió Mallorquina va expulsar de les seves files a Bartomeu Brunet, batle de Sant Llorenç.

* Que l'Ajuntament va donar la llum verda a la urbanització de Sa Punta de n'Àmer, gràcies als vots de UM, AP i CDS.

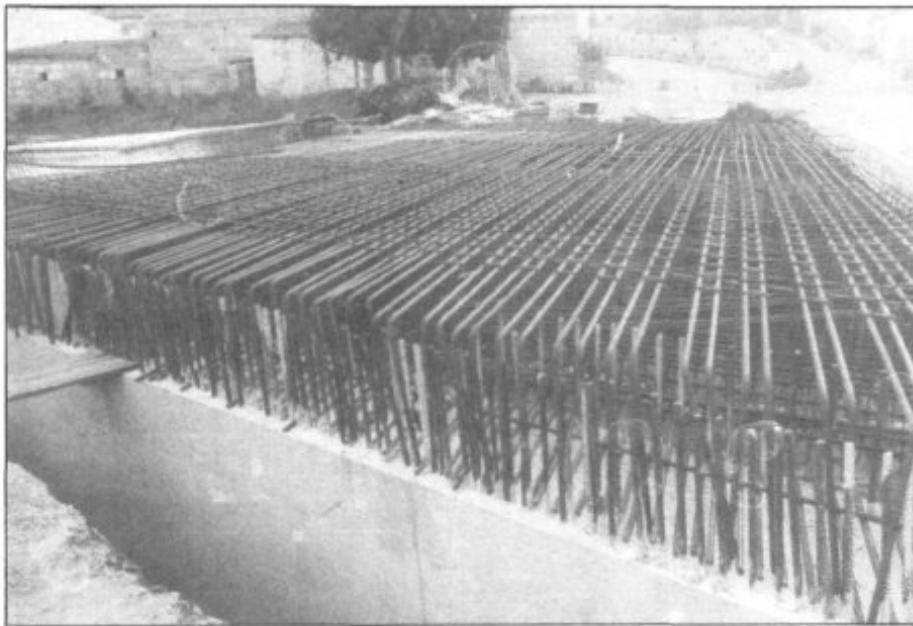
Josep Cortès

HOMENATGE

El dia 18 de març a l'església de Sant Llorenç i el dia 24 a la de Son Carrió, tengueren lloc sengles concerts de la Banda de Música a fi de retre un homenatge a Pere Bauçà, per haver estat l'iniciador d'aquesta darrera etapa de l'agrupació musical.

En Rafel Melis, president del Centre Musical, va obrir l'acte dient unes paraules de recordança dels seus inicis i va entregar una placa commemorativa a l'homenatjat que, posteriorment, també en va rebre una altra de mans del batle de la vila.

S'interpretaren quatre noves obres en el poble, una

de l'altra, amb un total de devers trenta tonelles de ferro. Al final ho cobriren tot amb 300 tonelles de formigó. No pareix que hi hagi cap torrentada que se'l pugui endur.

S'espera que passat Pàsqua ja es pugui obrir la circulació de la carretera d'Artà.

ESCOLA DE SA COMA

El dia 24 de març va esser inaugurada oficialment l'escola de Sa Coma, encara que de fet ja hi hagués alumnes des de començaments de mes. A l'acte, presidit pel delegat del Govern, Gerard Garcia, el del MEC, Andreu Cres

de les quals era el "Centre Musical Sant Llorenç", un pasdoble compost pel director, en Francesc Sapiña, i dedicat a la banda de Música de Sant Llorenç.

Enhorabona a Pere Bauçà i a Francesc Sapiña.

PONT

A començaments del passat mes de març començaren les obres per eixamplar i alçar el pont de vora Ca'n Gostí. La gent quedava admirada de la quantitat de ferro que hi posaren: vergues de 2 cm de diàmetre a quatre dits una

pl, el batle de Sant Llorenç i diversos regidors, el president de l'APA va fer entrega d'unes plaques commemoratives a les persones que d'una manera o de l'altra han col·laborat en el projecte.

L'escola compta amb 8 unitats, ja que els pàrvuls seguiran anant a l'antiga de Cala Millor, i està completament equipada amb material didàctic, cosa que no succeï amb la de Sant Llorenç, que va haver d'esser abastida per l'APA a base de vendre els llibres de text.

Es la primera de Mallorca que ha estat dissenyada pels tècnics municipals, segons ens han assegurat, seguint les directrius del Ministeri d'Educació i Ciència.

VIATGE D'ESTUDIS

A començaments de març els alumnes de 8è de l'escola de Sant Llorenç anaren al Pirineu aragonès de viatge d'estudis, amb l'objectiu de se-

guir un curs d'esquí.

Feren l'estada a Candanchú i aprofitaren per visitar Jaca i, ja de tornada cap a Mallorca, l'estadi olímpic de Montjuic, a Barcelona.

Pel que contenen els alumnes sembla que s'ho passaren bé, que el menjar fou més que acceptable i que hi tornarien demà mateix.

Per poder conèixer diversos mitjans de transport, feren el viatge d'anada en vaïxell i el de tornada en avió.

LA TEULERA

A darreries de març i per culpa d'una avaria mecànica, va explotar la caldera de la teulera, provocant desperfectes de considerable valor i obligant els bombers a intervenir-hi.

AIGÜES BRUTES

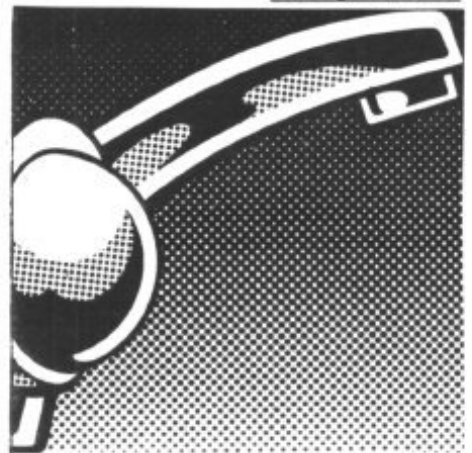
Ha començat la instal·lació de les tuberies que han

de dur les aigües brutes de Sant Llorenç i Son Carrió a la depuradora de Sa Coma, tal com diu la primera de les quatre fases que contempla el projecte.

El contractista ha instal·lat una màquina que les fa a Son Carrió i tenen una llargària de 10 metres i un diàmetre de 30 cm.

S'instal·len vora vora el torrent.

Josep Cortès

INFORME DE LA DELEGACIO MUNICIPAL DE TURISME - 1989

Quan es va plantejar la re-
apertura de l'oficina turís-
tica ara fa dos anys, es van
marcar uns objectius de fun-
cionament i de servei, tant
per als turistes que ens vi-
siten com per als residents
de la nostra zona costanera.
Crec que aquells objectius
no tan sols s'han complit,
sinó que es pot dir que s'es-
tan superant continuament, i
a les xifres me remet, basta
veure el considerable aug-
ment de persones que han pas-
sat per l'oficina, sol.licitant
tot tipus d'informació
de la zona (vegeu els qua-
dros d'anàlisi comparativa).
Hem passat d'una mitjana de
52,40 persones per dia a una
de 88,73, cosa que significa
un augment considerable de
persones ateses a l'oficina,
tenint en compte que el pri-
mer any l'oficina va comen-
çar a funcionar el mes d'ab-
ril. A més, la senyalitzaci-
ó prevista per a l'estiu
de 1989 no s'ha pogut dur a
terme, principalment a causa
del retard en la recepció
del material; per tant, la
senyalització quasi no ha ex-
sistit, si exceptuam el llumi-
nós que s'ha col.locat a
la mateixa oficina. En conse-
qüència, encara que aquests
petits contratemps hi han es-
tat és cada dia major el nom-
bre de persones que coneixen
i fan ús d'aquest servei, i
això demostra la necessitat
no tan sols de mantenir-lo,
sinó de potenciar-lo, a fi
que el servei sigui cada ve-
gada més ràpid i més complet.
L'oficina ha mantingut els
mateixos horaris que l'any
anterior, o sigui: d'abril a
octubre, tots dos inclosos,
l'horari ha estat de nou a u-
na del migdia i de quatre a
vuit de l'horabaixa, diumen-
ges i festius inclosos, enca-
ra que aquest horari es fle-
xibilitza els mesos de juli-
ol i agost; de novembre a
març l'horari es redueix als
dies laborables de deu a una
del migdia i de tres a cinc
de l'horabaixa.

En l'aspecte de la imatge,
s'ha procurat mantenir sem-

pre l'oficina en estat de re-
vista, tant a nivell de nete-
jat com en el seu aspecte de
coratiu. També s'ha suprimit
la finestreta, fent que la
relació entre les persones
que sol.liciten informació i
la que les atén sigui més cò-
moda i al mateix temps més
humana.

A través de l'oficina hem
mantingut diverses reunions
amb responsables d'altres of-
ficines. Com a responsable
de l'àrea de turisme, es va
assistir a la I.T.B. Conjun-
tament amb altres municipis
turístics del llevant de Ma-
llorca, es va presentar una
ponència a Tecnoturística.

També hi ha hagut una par-
ticipació activa en el desen-
volupament del pla de millo-
ra i embelliment de la infra-
estructura de les zones tur-
rístiques, i part d'aquest
pla pot començar a desenrot-
llar-se a finals d'aquest ma-
teix estiu.

Així mateix s'ha estat tre-
ballant en la redacció i re-
copilació de dades per a l'e-
dició del mapa-guia de pas-
sàis de la zona, amb l'Ajun-
tament de Son Servera, i ja
s'estan fent les traduccions.
Per tant, el procés, que ha
estat llarg, ja arriba al fi-
nal, esper que en un temps
curt ja el poguem oferir als
nostres visitans que continu-
ament el sol.liciten.

Durant aquest any 1989 tam-
bé s'ha editat conjuntament
amb la Conselleria de Turis-
me el primer cartell turís-
tic dedicat a Sa Coma. En a-
quests moments la delegació
de turisme d'aquest Ajunta-
ment disposa de cinc car-
tells diferents i està pre-
vist completar el cicle amb
un altre dedicat a S'Illot,
que esper que es pugui fer
dins el 1990. D'aquesta mane-
ra la delegació de turisme
comptaria amb material publi-
citari de les seves tres zo-

nes turístiques, Cala Millor
Sa Coma i S'Illot. També hem
editat el primer mapa zonal
de Sa Coma-S'Illot.

En aquests moments ja s'es-
tà preparant l'expedient de
sol.licitud de la bandera
blava europea per a les nos-
tres platges, que l'any pas-
sat ja es va fer. S'ha de
dir amb satisfacció que les
nostres dues platges varen
esser guardonades amb la Ban-
dera Blava de la Comunitat
Europea, tant pel seu atrac-
tiu com per la pulcritud
dels seus serveis i la nete-
tat de les aigües i arenes.

Pel que fa a material de
promoció, s'ha de dir que el
fullet turístic editat per
l'Ajuntament "Costa Lloren-
cina" ha estat distribuït: se
n'han repartit més de cinc
mil exemplars i d'adhesius
uns vuit mil. Tot aquest ma-
terial més una altra quanti-
tat important fan que des de
l'oficina a nivell de promo-
ció sigui molt elevat, per-
qué s'ha de tenir en compte
que cada fullet que es dona
directament es multiplica al
menys per cinc, cosa que fa
que a través de l'oficina hà-
gim arribat a més de cent
mil persones, una xifra real-
ment important.

Les enquestes posades en
marxa a principi d'estiu ens
han permès conèixer alguns
aspectes relacionats amb els
nostres visitans, tant a ni-
vell d'acceptació de la zona
com d'un coneixement de les
seves carències i desitjos.

Per tot això exposat, po-
dem dir que hem millorat no-
tablement, però hem de con-
tinuar. Per això, creim que
la compra d'un petit ordina-
dor personal farà que la in-
formació a tots els nivells
es pugui donar amb rapidesa
i de forma exhaustiva, eli-
minant el sistema de fitxes,
que a més d'estar canviant
continuament és un sistema
lent i obsolet. També es con-
sidera necessària la compra
d'un fax, principalment per
poder atendre ràpidament mol-
tes de sol.licituds de docu-
ments, com els certificats

Art

de residència, o bé d'un altre tipus. A través del fax s'enviarien les dades necessàries, evitant així els desplaçaments dels ciutadans a l'Ajuntament i amb una rapidesa que difícilment es dona amb els ciutadans que resideixen a la zona costanera.

La senyalització, prevista per a l'any 1989, s'està portant a terme aquests dies. Esperem que a finals de febrer ja estigui acabada i que a continuació comenci la retolació de la segona fase de Sa Coma.

En síntesi, aquesta és la tasca que ha anat desplegant aquesta delegació. Naturalment hi ha tota una sèrie de petites coses que no per habituals o de més curt abast deixen de ser importants.

Alguns objectius previstos no s'han pogut realitzar perquè ha estat necessària una ralentització en el desenvolupament davant les dificultats pressupostàries que confiem que es puguin superar en un futur pròxim.

Conclusió: un augment constant de persones ateses a l'O.M.I.T., encara que hi ha hagut un petit descens de visitants. Cal mantenir el servei, millorant-lo continuament, proporcionant els mitjans necessaris per això. S'ha de procurar estar al dia en el que es refereix a publicacions, amb una informació exacta i ràpida. I penso que a través de l'OMIT, a més d'informació, donem imatge i aquesta imatge ha de ser sempre la millor possible i això procuram. Aconseguir-ho és la nostra meta.

Cala Millor
febrer de 1990.

Ignasi Umbert i Roig
Delegat Municipal de Turisme

TEATRE

Els dies 9 i 10 de febrer va tenir lloc al teatre Municipal de Manacor la pre-estrena de "Assaig d'Hac", segon premi IV Concurs de Projectes Teatral de l'Ajuntament de Palma, i de la qual n'és autor i director en Rafel Duran.

Una actriu meravellosa, Pilar Calatayud, i sis actors, alguns d'ells actuant per primera vegada, ens oferiren durant setanta cinc minuts una obra opressiva, tensa, angoixant i hermosa, treballada al màxim per Rafel Duran, que fou seguida amb un silenci total pels espectadors.

El disseny de l'espai escènic i la fotografia eren obra del també llorenç Jau me Salas.

No puc deixar d'esmentar els comentaris que se sentien a la sortida: "Jo no he entès res", "Ens haurien d'haver explicat el que succeïa damunt l'escenari". Els espectadors varen "entendre" molt més del que pensaven. Assaig d'Hac deixa un missatge subliminal i en Rafel no volia donar "la seva" explicació, deixant en llibertat a cada espectador.

El vestuari i la il·luminació, perfectes.

Desitjam a la companyia 7 (set) Brac 7 (sims) tenguin èxits i continuïtat, així podem gaudir d'un teatre diferent i que no tenim ocasió de veure per Mallorca.

Antonina Maria

Del 3 al 13 de març, a Manacor.

**L'OBRA RECENT DE JOAN RAMIS
A SA TORRE DE SES PUNTES**

El passat dissabte 3 de març va ésser inaugurada a Sa Torre de Ses Puntes de Manacor l'exposició de l'obra

més recent de Joan Ramis, que ha pogut ésser visitada fins al 13 de març.

L'exposició, presentada baix del títol genèric de "EPPUR SI MUOVE" -en certa mesura com a homenatge a Galileo- recollia la darrera producció de Ramis, elaborada en el seu estudi de Sineu. L'exposició comptava bàsicament amb una sèrie d'olis de gran format, i també una col·lecció d'escultures en ferro, el conjunt del qual formava un espectacular muntatge.

La pintura de Joan Ramis s'enquadra dins del que podríem anomenar genèricament expressionisme abstracte, amb una incidència especial en l'intent de plasmació del moviment. Els grans formats utilitzats habitualment pel pintor fan que la seva pintura produeixi un especial impacte en l'espectador. Malgrat la seva joventut l'obra presentada a la manacorina Torre de Ses Puntes ens parla d'un pintor amb un clar domini de la tècnica, i amb una més que aconseguida coherència en la seva obra.

L'acte inaugural de l'exposició va comptar amb un nombrosíssim públic que féu de la inauguració un autèntic acte social. L'exposició, patrocinada pel Consell Insular de Mallorca i l'Ajuntament de Manacor, s'enquadra dins del "Pla experimental de promoció de les arts plàstiques" que abdues institucions estan duent a terme -amb un brillant resultat- des de fa un any i mig en el restaurat edifici del segle XIV.

DIA 1 ABRIL

**DIA 2-3 ABRIL
EL SUEÑO DEL MONO LOCO
DIA 4-5 ABRIL
LOS TRAMPOSOS DE LA LOTO**

6-7-8-9 ABRIL

**DIA 7-8 MATINAL
MI AMIGO MAC
10-11 ABRIL
LA MUERTE NO MIENTE
12-13 ABRIL
NOCHE COMICA
4 PELICULAS**

**DIAS 14 Y 15 ABRIL
CINE PARA TODOS**

**DIAS 16-17 ABRIL
CRITTERS II**

**DIAS 18-19 ABRIL
JOVENES HALCONES**

DIAS 20-21-22-23 ABRIL

**DIAS 21-22 ABRIL MATINAL
VICEVERSA
DIA 24 ABRIL
MACARRONI**

DIAS 28-29-30 ABRIL I MAYO

**DIAS 25 Y 26 ABRIL
SIN PISTAS
DIA 27 ABRIL
SING Y TAP DANCING**

DIAS 29-30 ABRIL MATINAL: LAS AVENTURAS DE CHATRAN

NAIXAMENTS

Na Natàlia Riera Font, filla d'en Joan i na Isabel, neix a Sant Llorenç el dia 24 de febrer. Salut!

En Miquel Angel Gayà Alcover, fill d'en Sebastià i na Rafela, neix a Son Carrió el dia 2 de març. Que tot sigui enhorabona!

També a Son Carrió i dia 3, neix na Pereta Llinàs Ballester, filla de n'Antoni i na Margalida. Salut!

El dia 11, filla n'en Miquel Diaz i na Magdalena Roig, neix a Sant Llorenç n'Ana Isabel. Enhorabona!

NOCES

En Pere Joan Mas Servera i na Francesca Rigo Vaquer feren l'esclafit el dia 24 de febrer a Sant Llorenç. Que tot els sigui enhorabona!

DEFUNCIONS

N'Antoni Oliver Adrover, casat, morí a Sant Llorenç el dia 10 de març. Tenia 84 anys. Al Cel sia.

Maria Galmés

JOIERIA FEMENIAS

LLISTES DE NOCES
OBJECTES DE REGAL

Carrer del Rector Pasqual, 8 * T. 569072

Dia	Pluja	Vent	Humitat (21 Hores)	Màx.	Mín.	FEBRER
1	5'4		90%	15	6	
2			90%	19	3	
3			93%	19'5	4'5	
4			82%	17'5	7	
5		E 35km	80%	17	11'5	
6			95%	19	12	
7			87%	21	5	
8			85%	19'5	6'5	
9			93%	16'5	6	
10			83%	17	6	
11	ip		82%	17	6	
12		SO, 60km	59%	16	7	
13		O, 40km	59	20	13	
14			35%	24'5	10	
15			60%	25	10	
16			80%	24	7	
17			94%	24	8	
18			98%	19	9	
19			87%	17	10	
20			82%	17	11'5	
21			83%	18'5	11	
22			87%	20	6'5	
23			93%	19'5	6	
24			88%	20	4'5	
25			88%	19	5	
26			88%	20	7	
27		NO, 40km	37%	23	9	
28			80%	22	11'5	
29						
30						
31						

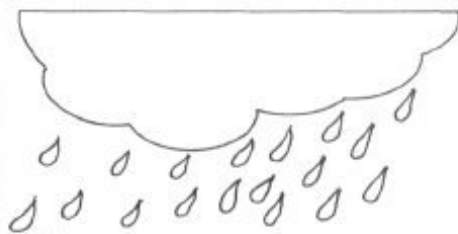
ESTACIO PLUVIOMETRICA DE
CA'N XESC
SANT LLORENC DES CARDASSAR

Resum de febrer de 1990

Temperatura màxima	25
Temperatura mínima	3
Temperatura mitja	13'8
Pluja (l/m ²)	5'4
Tempestes	-
Granís	-
Boires	3
Gelades	-
Vent	
Dia 12: 60 km/h, força 7 SO	
Dia 13: 45 Km/h, força 6 O	
Dia 27: 40 km/h, força 5 NO	

Resum de febrer de 1989

Temperatura màxima	23'7
Temperatura mínima	1
Temperatura mitja	10'8
Pluja	23'7
Boires	2
Gelades	3
Tronades	1

NOTA

Darrerament la comissió de Sanitat ha posat en funcionament un nou servei a la Unitat Sanitària: la comara.

L'horari d'atenció al públic serà de dilluns a divendres de 15 a 17. Els dimarts i els dijous farà sessions de gimnàsia per a les embassades.

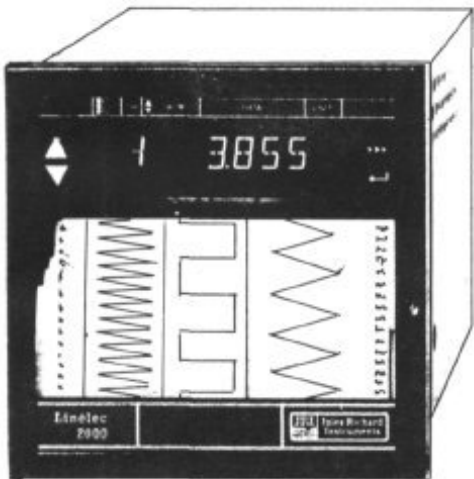
Si hi ha res de nou, el telèfon d'urgències és el

**LES PREVISIONS
METEOROLOGIQUES (I PART)**

S'ennigula i plou quan Déu vol. Aquesta dita popular era una resposta que els nostros avantpassats contestaven molt sovint a sa pregunta: Què farà aquest temps?

Avui ses coses han canviat i quan parlam de què farà aquest temps tot d'una mqs ve a sa memòria que en Maldonado o en Picó havien dit que plouria a ses Balears.

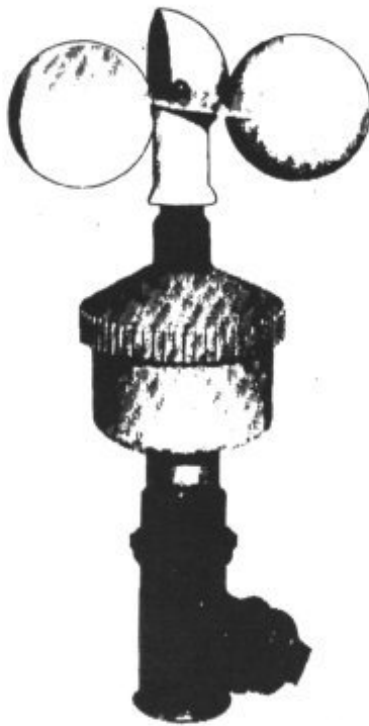
I, efectivament, en es mapa previst es front estava

damunt ses Illes, però resulta que a Sant Llorenç no ha fet cap gota, i, clar!, se senten comentaris p'es forn o p'es carrer de que a Mallorca gairebé mai no endevinen. Malgrat s'esforç i sa bona voluntat d'es predictors, quan ses coses no surten bé sa gent se queixa i se queixa d'una informació que costa molts de dobbers d'elaborar i que noltros solem veure asseguts tranquil·lament dins es sofà.

Fins aquí bé, però per ventura seria bo per entendre millor es tema i restar importància a ses errades, es veure-ho des d'es punt de vista d'es professionals.

Ses previsions meteorològiques se fan d'una manera general, i sa gran equivocació està en voler-mos fer nostros aquells "también lloverá en el archipiélago Balear". Es ver que està previst que ploqui a ses Illes, però al tanto i fixau-vos bé! mai no se concreta a cap punt con-

cret. Se sap que dins es Mediterrani occidental ses condicions són favorables i per tant a qualsevol punt podria caure es ruixat; ara, on cau rà ja és més mal d'endevenir. Si s'ha anunciat sa possibilitat de que hi hagi precipitacions i resulta que plou a qualque punt de ses Balears, p'es predictor d'es temps ja és un èxit, en canvi per a a quell que per ventura fa feina a 40 km d'es punt on ha plogut lo lògic és que pensi que no han encertat es pronòstic. De totes maneres ets homos d'es temps tenen casos més difícils que ets altres, i hi ha regions on es pronòstic és més fàcil i d'altres on no ho és tant.

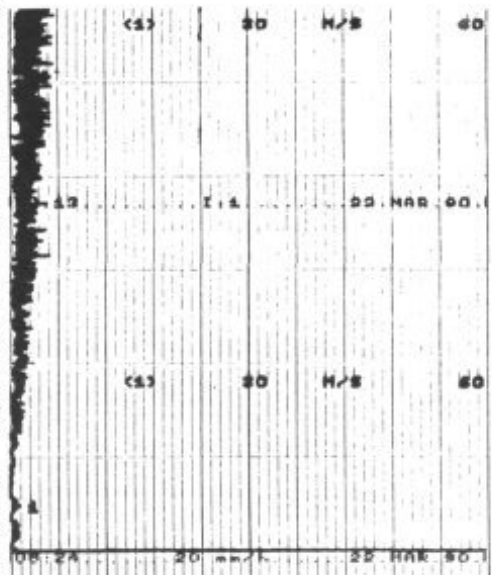
Conta en Mariano Medina en es seu llibre "La mar y el tiempo" que de 76 borrasques -promedi anual observat en es Mediterrani- 52 neixen en es propi mar, 14 entren d'es nord d'Àfrica i tan sols 7 arriben de s'Atlàntic. Aquí, en aquests 52 borrasques que neixen en es Mare Nostrum és on hi ha més dificultats a s'hora de fer es pronòstic, ja que no és lo mateix es seguir s'evolució d'una borrasca, que preveure lo que farà l'endemà una borrasca de sa formació de sa qual avui encar se'n dubta.

Per això -i amb aquesta ja

acab- encara que ses previsions meteorològiques en línies generals tenguin un percentatge d'encert que superi es 70%, sempre serà millor considerar-les com a possibilitats que com a promeses infal·libles.

Vull aprofitar aquest article sobre meteorologia, per donar les gràcies a l'Ajuntament de Sant Llorenç per haver adquirit un anemògraf i destinar-lo a la nostra estació local. D'aquesta manera podrem donar una informació més completa al Centre Zonal i als mitjans de comunicació de Barcelona i Sant Llorenç. Esperam que a poc a poc s'aniran cobrint les necessitats i que prest podrem comptar amb una estació meteorològica completa.

Xesc Umbert

ARQUEOLOGIA

Aquest mes no publicam l'a costumart article d'Arqueologia per tal com el seu autor n'Alfred F. Arnau és a Barcelona prenint part en un seminari sobre Patrimoni Arqueològic que ha organitzat el Consell d'Europa.

El mes que ve continuarem.

ES VEU CANVI

Aquest escrit vol ésser benèfic i benevolent; vol ésser una esperança per a totes les persones inadaptades al ritme dels temps actuals, i si saben seguir el tema central veuran que no cal que s'interpreti malament.

Abans, quan es veia un canvi a la vila solia ésser: quan se n'anaven uns cafeters i en venien uns altres de nous; o quan els forners deixaven el forn i uns altres el duïen; també la comare; o el metge; el jutge o el capellà; o la dona quan es casava després mudava de pentinat; també quan un batlle sortia i n'entrava un de nou; o les posades de falda curta, etc. Actualment, ens banya una energia bona per als canvis, o sia, el canvi és el pa de cada dia. Emperò aquest canvi s'ha generalitzat per tot el món d'arreu. Recordau-vos dels darrers mesos: el naixement de la Perestroika, degut a l'incompetent Partit Comunista rus; de l'arrassament de la paret de Berlín.

Com és de suposar els canvis també banyen el nostre terme: als propietaris de finques de la vora del torrent els han arribat unes subvencions del Govern, (es veu canvi); estan construint un nou torrent al mateix jaç que ja tenia abans, es veu canvi; construeixen ponts, es veu canvi. Hem d'entendre que són uns temps d'uns canvis, i si duren dos anys, o deu, o vint, o vint-i-vuit, no ho sabem, però ho hem d'acceptar així, i ja està.

Amb un poc d'imaginació podem veure els canvis que farem (o que ja hem fet) a casa nostra, per exemple: unes persianes que fa anys ja eren canviadores, la cisterna el clot negre, l'arrambador de l'escala, el fúneral, la xemeneia, la cotxeria, la cassetta de l'hort, la teulada, la canal exterior (foradada pels darrers granissos), o el rentador de plats (pica), etc. Com també, amb un poc d'imaginació veurem que l'església es posarà al dia, perquè amb aquesta multiplicació

de gent adoradora d'en Barrufet, em pens que li haurà tocat un punt delicat i per lo tant, es posarà al dia, és a dir: canvi. A Sant Llorenç l'església, potser canviarà el recorregut de la processó? Ja ho veurem en el seu temps.

Seguesc, el pensar de les persones està també canviant pensau en la normalització lingüística a les Illes; casi un fet, no? I seguint amb el canvi i el pensar de les persones i amb la imaginació més envant potser ens trobarem enrevoltats d'una ona d'ecologisme mundial, per lo tant, comarcal i local. I a tres canvis es veuran a les cases, als objectes, a les institucions, als "hobbies" personals, canvi de cara als projectes personals, als projectes comunitaris (asfaltat de camins, carreteres noves, hospital, aigua per a l'esport (piscina)).

Canvi també a l'Ajuntament cada quatre anys, se conté normal que qualsevol polític està perdent perquè no és el seu temps de guanyar; n'entrarà un altre que solucionarà les falles que els polítics d'ara no veuen que han fet i que per tant no consideren com a tals.

Seguesc; es veu canvi i els canvis ens arriben al més endins a tots; però no els tengueu por perquè també són naturals (qualcun pot ésser humanitari), per entendre-ho més bé: la mel és dolça i la llimona és amarga, emperò és natural i hi ha persones que accepten molt bé la llimona; i amb això no vull dir que els temps d'ara siguin amargs, ni que la llimona m'agradi a mí (sols era una comparança).

El temps també està canviant, com ens ho han declarat sobretot el pas del gener i del febrer (el març, no, perquè marceja).

També està canviant la circulació dels carrers del nostre municipi, emperò veureu com sortiran solucions.

I els que treballam de cara al turisme també tenim el canvi, com sabem. Però a-

quest canvi és natural i sortiran solucions que també seran canvi.

A foravila també hi ha el canvi, tant semblant blat com patates; les patates canviarem la llavor; el blat l'importarem d'altra banda. Les pomes i les peres les comprarem als estrangers. Importarem arbres nous i rendibles per dir-ne algun potser el "pistatxo", que suporta bé la calcareïtat de la nostra terra.

També el canvi es veurà a les ofiçines o ja l'han vist amb l'entrada de l'ordinador i així el canvi veuran totes les persones a totes les professions. Dintre el grup d'assegurances, patronats, delegacions, cambres, etc.

També dins la gastronomia hi ha hagut un canvi, recordau-vos dels plats nous que han sortit ingredientats amb nata líquida. El canviar al microones, etc.

Per acabar, un dels canvis que més en compte hem de tenir és el canvi de l'aigua potable en no potable. Feis-la analitzar i si és potable guardau-la per beure tota la setmana, i a la setmana següent tornau-la fer analitzar.

Adéu, amics. Coratge.

Antoni Genovard
Març-90

Nota

FE D'ERRADES

A la darrera revista, a la col.laboració que n'Antoni Sansó va fer sobre "La platja de Sa Coma i la seva explotació", el qui se'n cuida de la composició es va equivocar i va col.locar les columnes malament. Pregam disculpin les molèsties que la dificultat de comprensió de l'article va comportar.

amnesty
international

"Apunta't als Drets Humans" una campanya d'Amnistia Internacional adreçada a joves i educadors.

A.I. reclama que la formació sobre Drets Humans sigui part permanent del sistema educatiu.

A.I. demana als joves que s'uneixin en una xarxa per a apel·lar en favor d'altres joves que pateixen violacions de drets humans.

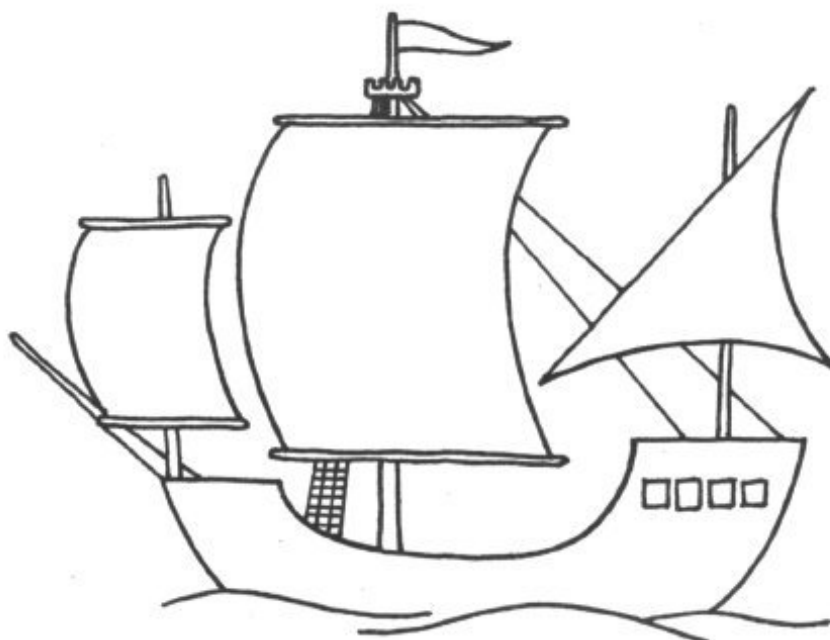
Apunta't als Drets Humans és el lema d'una campanya iniciada per la secció espanyola d'Amnistia Internacional dia 28 de febrer d'enguany i adreçada als sectors juvenils i educatius.

La campanya pretén formar grups permanents de joves i associacions juvenils que treballin en una xarxa constituïda per a apel·lar en favor d'altres joves de tot el món que són víctimes de violacions de drets humans. Els membres d'aquesta xarxa rebran periòdicament informació sobre casos individuals i recomanacions perquè les seves accions s'afegeixin a les empreses per altres col·laboradors d'A.I. en tot el món a favor de les víctimes.

Aiximateix, A.I. demana que la reforma del sistema educatiu possibiliti la inclusió definitiva de l'educació sobre Drets Humans en els diversos trams educatius.

A.I. demana als joves i professors interessats en rebre informació sobre la xarxa d'apel·lants que s'adreixin als grups d'AI a Mallorca (*) o a l'apartat de correus 50.318 de Madrid.

(*) Amnistia Internacional
Sant Miquel, 26
Palma

SUPERMERCAT COLON

AVINGUDA DE CRISTOFOL COLOM, 38 * T. 585122

CALA MILLOR * SANT LLORENÇ

PROXIMA INAUGURACIO

HIPER COLON

AVINGUDA DE JOAN SERVERA CAMPS, SN

CALA MILLOR * SON SERVERA

APARCAMENT PROPI

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1											
2											
3											
4											
5											
6											
7											
8											
9											
10											
11											

MOTS CREUATS

Horitzontals.- 1. Dir o escriure a algú en resposta al que ens ha dit o escrit. La primera. 2. Comença un ordre de coses o obre al públic, especialment mab una certa solemnitat. 3. Sepultura Femella de l'oc. Unà T. 4. Romans. Que té la forma d'una làmina. 5. Cloure, segellar amb lacre. Vernis fet amb una substància resinosa segregada per un insecte que viu a les branques de diversos arbres. 6. Mil. Una vocal i una consonant Cinquanta. Campió. 7. In

secte coleòpter. Simbol del fòsfor. 8. Que està privada d'ufania. En els buits que vénen, la segona i la primera. 9. Simbol del titatni. Format d'aire. Simbol del plom. 10. Germana de son pare o de sa mare. Mig urat. Hortalissa. 11. Lligadura de tela, pell o punt, sense ales ni capa, generalment amb visera i per a homes o nins. Assoc. u'd rolav le xieunimsid euq òiccefrepmi.

Verticals.- 1. En matèria civil, d'acord amb el Dret Civil. Consonant 2. Ona. Anxova. 3. Organ de l'olfacte. Cent. Simbol del coure. Terminació verbal. 4. Pronom. Que té una existència efectiva. Al revés, déu e gipci. 5. Adoració, amor excessiu de si mateix. La primera. 6. Expressió. Despedida. 7. Ra d'escala. Pel món n'hi ha mol-

ta. 8. Vocal. Mallorca n'és una. Consonant. 9. La mateixa. Pronom. Nom de lletra. Gos. 10. Petita part d'una cosa de diferent color que el dominant. El el ... hi ha la bona confitura. 11. Cara del dau marcada amb un sol punt (Si léndevinau també ho sereu). Instrument que serveix per a netejar o fregar.

SOLUCIONS

Horitzontals.- 1. Con-
testar. A. 2. Inaugura.
S. 3. Vas. Oca. T. 4. Id
Laminar. 5. Lacrar. Laca
6. M. Et. L. As. 7. Esca
rabat. P. 8. Neulida. E.
A. 9. Ti. Aeri. Pl. 10.
Tia. Ur. Col. 11. Gorra.
Arat.

Verticals.- 1. Civil-
ment. G. 2. Onada. Seito
3. Cas. C. Cu. Ir. 4. Tu
Real. Ar. 5. Egotria.
A. 6. Sucar. Adeu. 7.
Tram. Barra. 8. AA. Illa
I. R. 9. R. Na. Te. Ca.
10. Taca. Pot. 11. As.
Raspall.

Maria Galmés

E S T E P A N E G R A C T
F J M N L R S I N A M O R
A P U O S E U L E N A R A
L L I E T K L D D A L A L
G A R T V O J M A M V C I
E B S I Z E L U S O A A N
R C I M X T R R A C R T M
A H W G A E S T E R A L I
D E P I R S A A V E N O Q
F A D I A M S E R A I L U

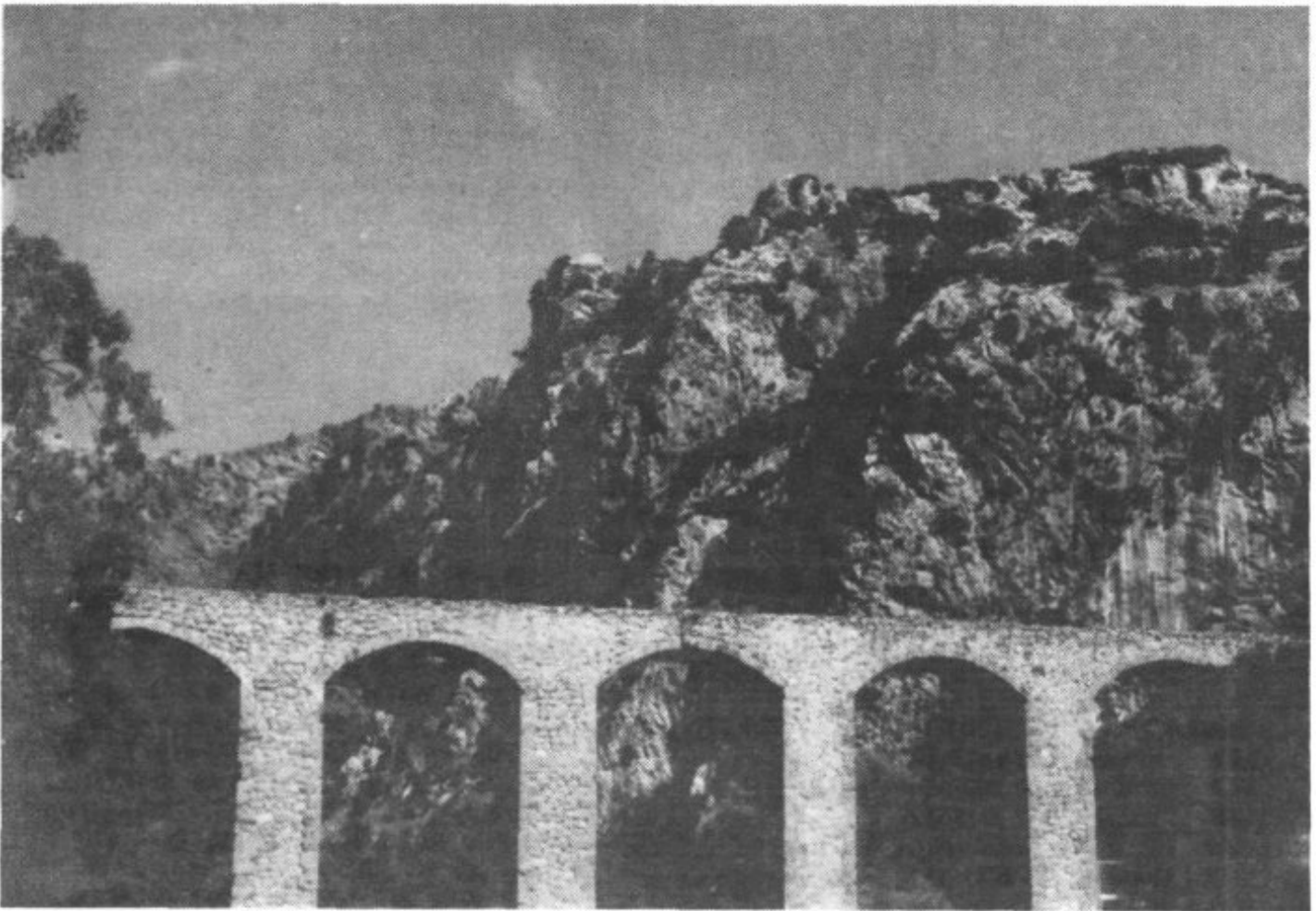
Sé cert que si haguéssiu de menester qualche unguent o qualche xarop, no tendrieu cap problema per trobar deu noms de plantes medicinals.

Solució: Estepa negra, romani, falgera, pi, murta, malva, juevert, mata, ruda i lli.

Apa, a treure comptes s'ha dit!

	+	4	-		=6
x		:		-	
2	x		x		=4
-		x		+	
	+		-	7	=4
=2		=6		=9	

b=	9=	7=
h=t	-	ε + 8
	+	x
h=	l	x 7 x ?
	-	:
9=	ε	- h + 5

En qüestió d'aigües, volem posar Mallorca al corrent.

L'aigua corrent ha passat d'esser un privilegi a constituir una necessitat per a la vida moderna. La construcció de ponts i aljubs fou la primera passa. La canalització de l'aigua, la segona. Avui els pobles de Mallorca han crescut i s'han desenvolupat, però molts d'ells encara no compten amb aigua canalitzada, ni tampoc amb una adequada xarxa de clavegueram.

Per a pal·liar aquestes deficiències, el Consell Insular de Mallorca ha posat

en marxa un Pla de Sanejament i Abastiment, un pla d'aigües per a posar Mallorca al corrent.

**PLA DE SANEJAMENT I
ABASTIMENT D'AIGÜES
A LA PART FORANA**

Un pla per a millorar

CONSELL INSULAR DE MALLORCA

ELS CINC LLORENCINS DEL CARDASSAR

Anys 1956.

"Les Corts", antic camp del Barça.

Poc abans de començar el partit Junior-Cardassar.

El Cardassar havia fet campió de Primera Regional i aquest any feren torneig entre diverses regions. A Barcelona quedaren 6-0 i a Sant Llorenç 0-3, consegüentment, el Cardassar quedà eliminat.

Però eren temps de glòria. Els jugadors del Cardassar eren populars i s'hi sentien. Almanco pels nins de menys de deu anys eren una mena d'ídols, models, punts de referència -és clar, sobretot

els externs!- de qui es guardava en el recó de l'intim orgull, un ullet, un mot amable o un somriure.

Drets, en Vaquer i n'Umbert que, aleshores, jugaven amb l'Escolar de Capdepera a Tercera Divisió, i que jugaven amb els Regionals per reforçar l'equip.

A l'agostó, en Torrenova, en Llinàs i en Salas.

Quina emoció no devia om-

plir el cor d'aquells jugadors!

Era un dia ben assenyalat i per al record, no cada dia hom pot jugar en el mateix camp que el Barça!

Els onze inicials foren:

Lucas

Torrenova-Vaquer (suplir en Tolo, n'Ossorio o en Malindro, jugadors que solien ocupar habitualment aquest lloc) -Umbert (en el lloc de en Sansó -"Las"-)

Miret-Llinàs

Mengot-Andrés-Nicolau-Fayos-Salas.

Guillem Pont

Comercial
ES PUIG
Instal·lacions Sanitàries

Carrer Nou, 37 07530 SANT LLORENÇ (Mallorca)

Viajes
ULTRAMILLOR S.A.
AGENCIA DE VIAJES GRUPO A TITULO 999

C/. Sol, 19 - Tel 58 57 20
CALA MILLOR (Mallorca)